

Journal of
Buddhist Innovation Review

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รูปแบบและความเชื่อของยันต์ในเอกสารโบราณ ฉบับวัดท่าพุท จังหวัดนครปฐม

Forms and Beliefs of Yantra in Manuscripts kept Wat Tha Phut Nakhon Pathom Province

Research Articles

บทความวิจัย

อัครเดช โลกะผล Akradate Lophaphol

ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

Ph.D. of Philosophy Programs Epigraphy in Thai & Oriental Language, Faculty of Archaeology

Silpakorn University

อุเทน วงศ์สถิตย์ U-Tain Wongsathit

อาจารย์ประจำสาขาวิชาจารึกภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

Teacher Epigraphy in Thai & Oriental Language Department, Faculty of Archaeology, Silpakorn University

E-mail: Akradate@gmail.com

Article history

Received: August 6, 2024 / Revised: October 27, 2024

Accepted: November 21, 2024 / Available Online: December 2, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รูปแบบและความเชื่อของยันต์ วัดท่าพุท จังหวัดนครปฐม ในเอกสารโบราณฉบับศุภยมาณียวิยาสิรินธร ด้วยวิธีการทางจารึกศึกษาโดยพิจารณาถึงรูปแบบอักษร ภาษา และคุณค่า เพื่อให้เห็นถึงภูมิปัญญาของบรรพชนที่ถ่ายทอดมาสู่ปัจจุบัน วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์รูปแบบของยันต์ วัดท่าพุท จังหวัดนครปฐม 2) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อของรูปแบบยันต์ที่เป็นภูมิปัญญาของบรรพชน ผลการวิจัยพบว่า 1. เอกสารโบราณวัดท่าพุท จังหวัดนครปฐม ที่ปรากฏรูปแบบและลักษณะยันต์ในสมุดไทย บันทึกด้วย ตัวอักษรไทย, ขอมไทย, ธรรมอีสาน ภาษาที่ใช้คือภาษาไทยและบาลี 2. ตำราโหราศาสตร์ ไสยศาสตร์ หรือตำรายารักษาโรค ทำให้เรามองเห็นถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษในอดีต ชีวิตการเป็นอยู่ เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ ณ ช่วงเวลานั้นที่ยังไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยเหมือนในปัจจุบันนี้ เราจึงได้เห็น การพึ่งพาตนเอง การพึ่งพาธรรมชาติ การพึ่งพาสังค์กัณท์สิทธิ์ ที่เป็นสิ่งสำคัญในยุคสมัยนั้น ที่สำคัญที่สุดได้แก่การพึ่งพากันและกันแสดงถึงความมีพรหมวิหาร มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของคนในอดีต คือการสงเคราะห์ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกันให้พ้นจากความเดือดร้อนทุกข์ยากลำบากที่เกิดขึ้น ในด้านต่างๆ โดยไม่มีอามิสเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งย่อมแตกต่างกับยุคปัจจุบันโดยสิ้นเชิง

คำสำคัญ: ยันต์; ความเชื่อ; ไสยศาสตร์; โหราศาสตร์; ตำรายารักษาโรค; หลักพรหมวิหาร

Abstract

Research article aims to analyze the patterns and beliefs yantra of manuscript at Wat Tha Phud, Nakhon Pathom Province, in manuscript from the Sirindhorn Anthropology Center. The research employs a archeology approach, consid letter patterns, language, and value, to shed light on the cultural wisdom passed down to the present. Research Objectives 1) To study and analyze the patterns of inscriptions at Wat Tha Phud, Nakhon Pathom Province. 2) To study and analyze the beliefs associated with the patterns of inscriptions as cultural wisdom of the local people.

The research findings reveal 1) Ancient documents at Wat Tha Phud, Nakhon Pathom Province, exhibit inscription patterns and characteristics recorded in Thai script, Khom Thai, Tham Isan, and the languages used include Thai and Pali. 2) Textbooks on astrology, esotericism, or medical treatments provide insights into the wisdom of our ancestors' way of life, historical events, during times when modern conveniences or technologies were not available as they are today. We can see a reliance on self, nature, and spirituality, which were essential during those times. The utmost importance was placed on mutual support and assistance, demonstrating compassion and generosity towards others in need. This altruistic behavior, providing aid and relief to fellow human beings, signifies the benevolence and empathy of people in the past, in various aspects of life, without the intervention of materialistic concerns, which contrasts significantly with the present era.

Keywords: Yantra; Beliefs; Superstition; Astrology; Traditional Medicine Textbooks; brahmavihārā

บทนำ

ยันต์ ภาษาบาลี เรียก ยนต์ ภาษาสันสกฤต เรียก ยন্ত্র Royal Institute Dictionary ได้ให้ความหมายไว้ว่า ยันต์ หมายถึง ตารางหรือลายเส้นเป็นตัวเลข อักษรหรือรูปภาพที่เขียน สัก หรือแกะสลักลงบนแผ่นผ้า ผิวน้ำมัน โลหะ เป็นต้น (Online). Retrieved from: www.dictionary.orst.go.th. Accessed 1 February 2024) ถือว่าเป็นของขลัง เมื่อได้เขียนสำเร็จออกมาเป็นยันต์แล้วจึงถือว่าเป็นของขลังมีความศักดิ์สิทธิ์ ยันต์ เกิดจากความเชื่อทางไสยศาสตร์ของมนุษย์ในอดีต เหตุดังกล่าวจึงอาศัยวัตถุที่เป็นเสมือนสิ่งตอบสนองความต้องการให้แก่ชีวิตเป็นแรงเสริมความมั่นใจ ยันต์จึงเป็นสิ่งที่ตอบสนองความประสงค์นั้น นอกจากนั้นในอดีตชายที่สักยันต์ลงบนผิวน้ำมันถือว่า เป็นชายหนุ่มเต็มตัว สมชายชาติศรี สามารถเป็นที่พึ่งแก่ครอบครัวและคู่ครองได้ ส่วนผู้หญิงก็มักจะเลือกผู้ชายที่มีรอยสักยันต์ เพราะเชื่อว่าเป็นผู้ที่มีความหนักแน่น มั่นคง มีวิชาคาถาอาคมสามารถปกป้องภัยอันตรายแก่ครอบครัวได้ และการสักยันต์ลงบนผิวน้ำมัน หรือผ้ายันต์ที่มีรูปภาพต่าง ๆ ตะกรุดแผ่นโลหะ ที่นักรบในอดีตมักนิยมพกติดตัวไว้เพื่อคุ้มครอง และให้มีขวัญกำลังใจ ยามออกศึกสงคราม

ความเชื่อเกี่ยวกับเลขยันต์และคาถาอาคมเป็นเรื่องที่สืบเนื่องมาตั้งแต่สังคมมนุษย์ยุคโบราณจะกล่าวว่าเป็นความเชื่อของศาสนาใดศาสนาหนึ่งโดยเฉพาะคงไม่ได้ เพราะมียันต์ปรากฏอยู่แทบทั่วทุกมุมโลก

แม้แต่ในแถบล้านนาภาคเหนือ จะมีลักษณะรูปแบบยันต์มีทั้งเป็นเรือนยันต์ เป็นตารางยันต์ อักษรคาถา ตัวเลข รูปปราสาทวิมาน รูปบุคคล รูปวัตถุ รูปพืชพันธุ์ไม้ดอกไม้ และรูปสัตว์ต่าง ๆ อักษรคาถาที่สักยันต์ หรือรูปแบบยันต์ มีทั้งเป็นบทที่ยาวและเลือกเฉพาะอักษรตัวใดตัวหนึ่ง ลาลูแบร์ได้บันทึกไว้ในสมัยอยุธยาว่า สมัยสมเด็จพระนารายณ์ว่า ขุนนางท่านหนึ่งที่ขาของท่านมีสีน้ำเงินหม่นเหมือนเขม่าดินปืนเข้าใจว่าเป็นรอยสัก ทำกันไปเพราะเชื่อโชคลางของคลัง (Online. Retrieved from; www.sac.or.th (Accessed 15 January 2024) ไม่ใช่เป็นการแสดงถึงศถาบรรดาศักดิ์แต่อย่างใด ส่วนการสักยันต์นั้นส่วนมากมักมีความมุ่งหวังก็เพื่อความปลอดภัย ความสง่างาม ความปราดเปรียว การเจรจา การค้าขาย ทำมาค้าขึ้น แต่ในปัจจุบันมุมมองความคิดที่เปลี่ยนไปตามชาวตะวันตก เช่น ผู้ที่มีรอยสักมักเป็นพวกนักเลงหัวไม้ เป็นพวกมีการศึกษาน้อย ชู้कु ขี้ตระวาง เป็นที่เกรงกลัวแก่ผู้พบเห็น ผู้ที่นิยมสักยันต์มักปกปิดไว้ในและมีแนวคิดอนุรักษ์นิยม คือ มีความเชื่อมั่นและศรัทธาในอำนาจของศิลปะโบราณ (Online). Retrieved from; www.sakyant.net (Accessed 15 January 2024) ในด้านความเชื่อที่เกิดขึ้นจากความหมายของรูปภาพและจุดประสงค์ของผู้ที่ลงยันต์ได้สร้างขึ้น สามารถอธิบายได้ว่า ลักษณะของยันต์ มีลักษณะลายเรขาคณิต ลักษณะลายรูปภาพ แบ่งได้เป็น 4 ลักษณะด้วยกัน คือ

- 1) ยันต์รูปสี่เหลี่ยม หมายถึงธาตุทั้ง 4 หรือทวีปทั้ง 4
- 2) ยันต์รูปสามเหลี่ยม หมายถึง พระรัตนตรัย หรือโลกทั้งสาม
- 3) ยันต์รูปวงกลม หมายถึงพระพักตร์ของพระพรหม

4) ยันต์รูปภาพ มีได้หลากหลายรูปแบบ มีความหมายในด้านต่าง ๆ เช่น ทางป้องกันตัว คงกระพัน แคล้วคลาด มหาอำนาจ เมตตามหานิยม และทางโภคทรัพย์ ยันต์สารพัดนึก เป็นต้น (Journal of Chaimongkol Review. 2003. 3 (1): 31)

หลักฐานจารึกบนแผ่นอิฐมอญบนผนังพระอุโบสถของวัดท่าพูด ตลอดถึงใบเสมารอบอุโบสถของวัดเป็นใบเสมาคู่ทำด้วยหินทราย ซึ่งเป็นที่นิยมสร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา อิฐแผ่นหนึ่งจารึกข้อความในเนื้ออิฐว่า “ปีมะเมีย” และอีกแผ่นหนึ่งว่า “จ.ศ. พันร้อย” ซึ่งตรงกับพุทธศักราช 2281 ในสมัยอยุธยาตอนปลาย รัชสมัยของพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ หรือสมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราชที่ 2 (พ.ศ. 2223–26 เมษายน พ.ศ. 2301) (Retrieved from: www.wiki KingBoromakot. (Accessed 1 February 2024)

รูปภาพที่ 1 ก้อนอิฐที่มีอักษรจารึก : ที่มาของภาพจากพิพิธภัณฑ์วัดท่าพูด

จากหลักฐานจึงสันนิษฐานได้ว่า วัดท่าพูดมีมากกว่า 200 ปี โดยได้รับการบูรณะจากกลุ่มคนที่อพยพโยกย้ายมาจากกรุงศรีอยุธยา เพื่อหลบภัยสงครามหลังเสียกรุงศรีอยุธยา วัดท่าพูดมีเจ้าอาวาสปกครองมา

โดยลำดับ จนปรากฏหลักฐานจากสมุดไทย ที่เขียนไว้ว่า “ตำรายันต์ของหลวงพ่อก้าว” ตามประวัติวัดท่าพุดได้กล่าวไว้ว่าหลวงพ่อก้าว เป็นเจ้าอาวาสในสมัยรัชกาลที่ 5 มีสหธรรมิกที่ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน คือ พระครูโสอดร หรือ หลวงปู่ศุข วัดปากคลองมะขามเฒ่า จังหวัดชัยนาท (History of Wat Tha Phud, 2005, p. 4)

คัมภีร์เลขยันต์ที่พบในประเทศไทยเชื่อว่าถูกรจนามาจากอิทธิพลความเชื่อในหลายด้าน เช่น พราหมณ์ พุทธ ผี ลักษณะยันต์ที่ได้รับความนิยมในเป็นส่วนใหญ่ประเทศไทยเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา คือ อักษรที่นำมาประกอบการลงยันต์ เป็นอักษรที่ตัดมาจากคาถาในพระไตรปิฎก ธรรมบทต่างๆ เช่น คาถาเย ธมมา ถ้าจะกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการใช้ยันต์มี 2 ประเภท คือ ยันต์ที่นำไปใช้ในทางที่ดี เช่น ป้องกันภัย ทำให้เกิดโชคลาภ เป็นต้น จัดเข้าในไสยศาสตร์ขาว และยันต์ที่นำไปใช้ในทางที่ไม่ดี เช่น ทำร้ายคนอื่นให้เจ็บป่วยหรือเสียชีวิต เป็นต้น ที่กล่าวมาจะทำให้เห็นว่ายันต์นั้นเป็นไสยศาสตร์ที่มุ่งไปที่ความขลังความศักดิ์สิทธิ์ และยังทรงคุณค่าต่อชีวิตและสังคมของไทยในฐานะเป็นสื่อสำหรับการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ที่โบราณจารย์นำมาใช้เป็นกุศโลบายควบคุมพฤติกรรมของผู้ที่ศรัทธาให้อยู่ในทางที่ดีที่ถูกต้องดีงามตามหลักศีลธรรม (Journal of Buddhist Innovation Review. 2021. 2 (3):16)

ยันต์ในปัจจุบันถูกสร้างผ่านโลกทัศน์ของความศักดิ์สิทธิ์เป็นสิ่งที่เชื่อในสังคมไทย แต่อีกนัยหนึ่งยันต์เป็นองค์ความรู้ และภูมิปัญญาของผู้เขียนยันต์ แฝงไว้ด้วยคติคำสอน โดยบันทึกคำสอนผ่านภูมิปัญญา ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบและความเชื่อ ตำรายันต์ของวัดท่าพุด จังหวัดนครปฐม เพื่อให้เห็นถึงภูมิปัญญาของคนในยุคสมัยนั้นที่สืบทอดมาสู่ยุคปัจจุบันนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์รูปแบบของยันต์ วัดท่าพุด จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความเชื่อของรูปแบบยันต์ที่เป็นภูมิปัญญาของบรรพชน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ศึกษาวิเคราะห์เรื่องรูปแบบและความเชื่อของยันต์ วัดท่าพุด จังหวัดนครปฐม โดยใช้การวิจัยเอกสาร (documentary research) ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ที่ปรากฏในเอกสารและพื้นที่สื่อออนไลน์จากการเผยแพร่ของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร แบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยออกเป็น ขั้นตอน ดังนี้

- (1) รวบรวมข้อมูลรูปแบบยันต์ที่ปรากฏในเอกสารและความเชื่อเกี่ยวกับยันต์
- (2) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับยันต์ในสังคมไทยร่วมสมัย และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- (3) วิเคราะห์เรื่องรูปแบบและความเชื่อของยันต์
- (4) สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ

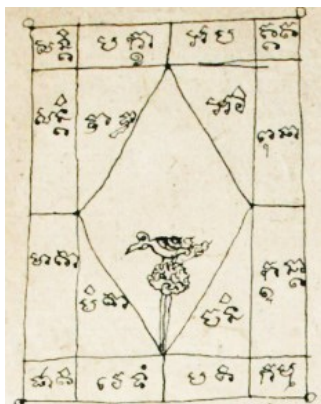
ผลการวิจัย

ในโลกทัศน์ของชาวต่างชาติ สิ่งที่เป็นจุดสนใจนอกเหนือจากขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแล้ว สิ่งที่เป็น Softpower ที่ดึงดูดความสนใจของชาวต่างชาติอีกอย่าง คือ การสักยันต์ ซึ่งเป็นที่นิยมขึ้นขอบและมักจงใจเป็นแรมเดือนเพื่อเดินทางมาสักยันต์ลงบนผิวหนัง ความเชื่อของชาวต่างชาตินั้นมีความแตกต่างกันไม่มากนัก คนไทยนิยมสักยันต์เพราะเชื่อในเรื่องของอำนาจของพุทธคุณในภาพยันต์ เช่น เมตตา คงกระพัน แคล้วคลาด ส่วนชาวต่างชาติสักยันต์เพราะมีความเชื่อในด้านการให้กำลังใจและเป็นที่ยึด

เหนียวในชีวิต ยันต์จากในอดีตที่ถูกใช้ในด้านต่าง ๆ หลากหลายตามบริบทของแต่ละสังคม หัวเสาบ้านและหัวนอนก็จะมียันต์ป้องกันอันตราย แม้แต่ในยุ้งฉางก็มียันต์ไว้เพื่อป้องกันหนูและขโมย แม้ล่วงเลยกาลเวลามาสู่ยุคปัจจุบันรูปแบบยันต์มีการพัฒนาปรับเปลี่ยนการใช้งานตามยุคสมัย ที่มักจะเน้นด้านของโชคลาภมากขึ้น มีการลงนะเงิน นะมหาลาภเรียกทรัพย์ มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่อาศัยการทำงานในเมืองเป็นหลัก อาชีพเกษตรกรรมก็ปรับเปลี่ยนใช้เทคโนโลยีมากขึ้น ในด้านของการศึกษาสังคมมักจะพบเห็นน้อย ยันต์ในอดีตจึงไม่นิยมนำมาใช้ในปัจจุบัน

รูปแบบยันต์หลากหลายชนิดจะเป็นแบบเลขาคณิต เป็นลายเส้น หรือเป็นภาพพระพุทธรูปเจ้า เทวดา มนุษย์หรือสัตว์ที่เกิดขึ้นไม่มีการระบุชื่อนิยมนำมาใช้เฉพาะทางหนึ่งทางใดตามคติความเชื่อ แต่เป็นมติของเกจิอาจารย์บัญญัติขึ้นตามความหมายของอักขระ ความต้องการ และอิทธิพลความเชื่อของผู้เจ้ายันต์นั้น ตัวอย่างเช่น การนำคาถาจากชาดกเรื่อง “วิภูฏกชาดก” มาทำเป็นยันต์นกคุ้ม ตัวยันต์เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ข้างในแบ่งช่อง เพื่อลงอักขระคาถาภาษาบาลีกำกับไว้ตามช่อง และรูปวาดนกคุ้มตรงกลาง คาถาที่กำกับอยู่ในช่องเมื่อมารวมกันจะได้ความว่า “สนติ ปกขา อปตตนา สนติ ปาธา อวณฺญา มาตา ปิตา จ นิกขนฺตา ชาตเวท ปฏิกม” แปลว่า “ปีกของข้ามีอยู่แต่บินไม่ได้ เท้าของข้ามีอยู่แต่เดินไม่ได้ มารดาแลบิดาของข้าหนีไปแล้ว ดูก่อนเปลวไฟ ท่านจงหลักไปเถิด” จึงมีความเชื่อว่า ยันต์นกคุ้มมีอิทธิพลความเชื่อโดดเด่นทางด้านป้องกันอัคคีภัย

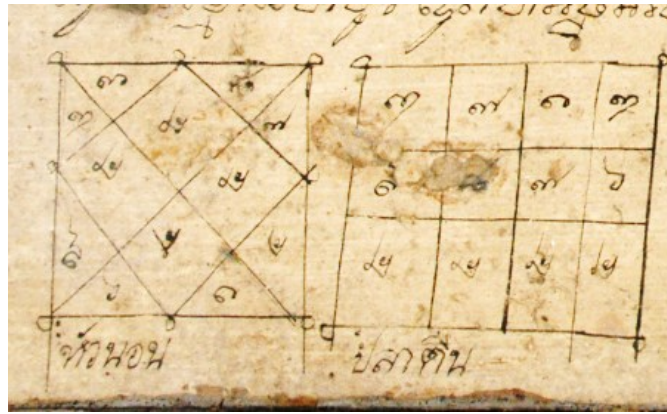

รูปภาพที่ 2 ยันต์นกคุ้ม : ภาพจากฐานข้อมูลเอกสารโบราณภูมิภาคตะวันตกในประเทศไทย

ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

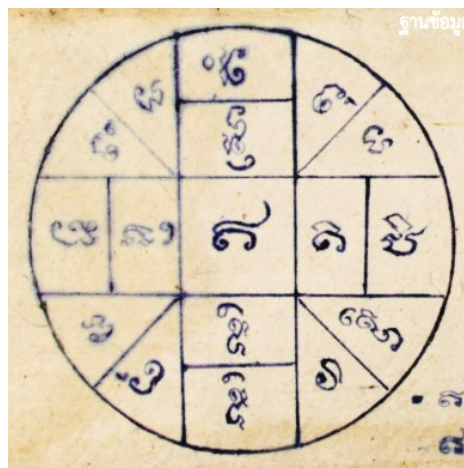
จากการศึกษารูปแบบของยันต์ วัดท่าพูด จังหวัดนครปฐม ในตำราสมุดข่อย 3 ฉบับ คือ รหัสเอกสาร NPT001-003 ชื่อเรื่อง ตำราไสยศาสตร์, รหัสเอกสาร NPT001-015 ชื่อเรื่อง ยันต์และตำราทำขวัญข้าว, รหัสเอกสาร NPT001-023 ชื่อเรื่อง ตำรายันต์ ตัวอักษรไทยและขอมไทย ภาษาไทยและบาลี ผู้วิจัยวิเคราะห์ภาพยันต์ จำนวน 110 ภาพ สามารถแบ่งประเภทได้ ดังต่อไปนี้

1. ประเภท เมตตา มหานิยม พบภาพยันต์ เสน่ห์ ให้คนรัก ให้ขุนนางรัก ให้ผู้หญิงรัก จังงั๊ เมตตา 16 ภาพ
2. ประเภท โภคทรัพย์ โชคลาภ ไม่พบภาพยันต์
3. ประเภท คงกระพัน ชาตรี มหาอุด พบภาพยันต์ เข้าสงคราม กันศาสตราวุธ คงกระพันชาตรี 4 ภาพ
4. ประเภท สารพัดนึก อารรพ และ กันปีศาจ พบภาพยันต์ ใช้ได้สารพัด สะกดผีตายโหง กันผี 3 ภาพ
5. ประเภท ป้องกัน แคล้วคลาด พบภาพยันต์ ป้องกันภัย กันศัตรู กันภัยอันตราย เกิดความ เข้าหาขุนนาง ป้องกันโทษ กันไฟ กันขโมย หมาไม่เห่า แคล้วคลาด กันสรรพทุกข์ทั้งปวง 87 ภาพ

รูปภาพที่ 3 ยันต์ตรีนิสิงเห : ที่มาของภาพจากฐานข้อมูลเอกสารโบราณภูมิภาคตะวันตกในประเทศไทย
ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

ในตำราที่มีคำอธิบายความหมายในตัวเลข คือ “3 ตรีนิสิงเห 7 สัตตนาเค 5 ปัญจพิชกัณนเมวจ 4 จัดตุเทวา 6 ฉวดีราชา 5 ปัญจอินตรานเมวจ 1 เอกยักขา 9 โนวเทวา 5 ปัญจพมมาสหบ่อตี 2 เทวราชา 8 อัญฐอรหันตา 5 ปัญจพุทธานามิหัง”. (Retrieved from; www.manuscripts.sac.or.th. (Accessed 28 June 2024) คัมภีร์ตรีนิสิงเห เป็นคัมภีร์เรื่องเลข มีหลักที่อัตราทวาทสมงคล ที่เกิดจากอัตรากำลังเทวดานพเคราะห์ที่ประกับด้วยเลข 12 ตัว แบ่งเป็น 4 ชุด ชุดละ 3 ตัว และทุกชุดจะบวกกันเท่ากับ 15 (Journal of Buddhist Studies Chulalongkorn University. 2012. 19 (2); 53) มีความหมายใช้แทนคุณพระตลอดถึงเทวดาในไตรโลกธาตุ (Trinisinghe Scripture: Examination and Role in Thai Society, 2017, p. 2) ยันต์ตรีนิสิงเหนี้โบราณจารย์ท่านใช้ในการป้องกันบ้านเรือนให้พ้นจากอาถรรพณ์ต่าง ๆ รวมถึงป้องกันอวมงคลโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ได้ ยันต์นี้ท่านให้ติดไว้ที่หัวนอนกับปลายเท้า ตามความเชื่อก็เพื่อป้องกันสิ่งอันตรายยามค่ำคืน

รูปภาพที่ 4 ยันต์มงกุฎพระพุทเจ้า : ที่มาของภาพจากฐานข้อมูลเอกสารโบราณภูมิภาคตะวันตก
ในประเทศไทย ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

“ยันต์มงกุฎพระพุทเจ้านี้ สำหรับลงผ้าประเจียด เป็นสง่าราศี คงกระพันชาติ ทุกเมื่อ พะยันนี้เป็นพะยันของหลวงพ่อก้าววัดท่าพุต อิติปิโส วิเสเสอิ อิเสเส พุทธนาเมอิ อิเมนา พุทธโสอิ อิโสต้ พุทธปิติอิ มงกุฎพระเจ้า” (Online. Retrieved from: www.manuscripts.sac.or.th. (Accessed 28 June 2024) ผู้วิจัยปริวรรตอักษรที่ปรากฏในภาพยันต์ถ่ายทอดได้ความว่า “อิติปิโส วิเสเสอิ อิเสเส พุทธนาเมอิ อิเมนา พุทธะตังโสอิ อิโสต้ พุทธะ ปิติอิ” คาถามงกุฎพระพุทเจ้า “อิติปิโส” เป็นคำขึ้นต้นบทพุทธคุณ นอกนั้นไม่ทราบว่าเป็นไปเอามาจากไหน ข้อความเดิมว่าอย่างไร นี่ก็เป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของ “คาถาอาคม” ที่ “เล่น” กันอยู่ใน

สังคมไทย มักจะเป็นแบบนี้ คือ ท่องกันมา จำกันมา “ใช้” กันมา โดยไม่ต้องรู้ว่าข้อความต้นเดิมแท้ว่าอย่างไรมาจากไหน

พระคาถานี้เป็นคาถาที่สมมติเป็นพระมหาพิชัยมงกุฏของพระพุทธเจ้า (จึงมีคำว่ามหามงกุฏในคาถาตรงๆ) มีคุณานุภาพมาก ใช้เสกน้ำล้างหน้าทุกวันกันโรคภัยไข้เจ็บทั้งปวง ถ้าป่วยเป็นโรคภัยไข้เจ็บเรื้อรังมิรู้หาย ให้เอามะกรูดกับฝักส้มป่อยใส่ลงในขันน้ำมนต์ ทำน้ำมนต์ด้วยพระคาถานี้รดหายแล เสกด้วยมงคลสวมกันอันตราย กันผีร้ายได้ทุกชนิด ถ้าผีเข้าอยู่ให้บริกรรมพระคาถานี้เป่าศีรชะทณอุมิได้ต้องออกไปแล ใช้เสกไฟแลแท่งไฟเข้าก็ได้ ภาวนาเดินทางไปในที่เปลี่ยว หรือที่ๆมีผีดุหนึ่หายไปในันมิกล้าหลอกหลอน เป็นคาถาที่ใช้กับภูตผีวิเศษนัก ไม่ว่าจะเป็นผีชนิดใดออกสิ้นแล ถ้าจะให้เป็นตบะเดชะบารมีเป็นสง่าราศีแก่คนทั้งปวง ให้นึกว่าตนสวมพระมหามงกุฏอยู่บนศีรชะแล้วภาวนาคาถานี้ตามกำลังวันเถิด

รูปภาพที่ 5 ยันต์สำหรับลงตะกรุด : ที่มาของภาพจากฐานข้อมูลเอกสารโบราณภูมิภาคตะวันตกในประเทศไทย ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

“พระกตุดดอกเดียวแถวหาคามีไต่ธารไหวพรมจารีเปนสาย เอาพธรม 16 คีร์แม คีร์พ่อพธรมทั้งปวงลงแล้วจารพัดจุดเปนหาผืนมิทุกเลย กันคุณผีทั้งคุณคั่นขมบ ผิพอบมิตองเลย สทาแลเมื่อจทำให้แดงเครื่องบูชาให้ดีแล้วจึงทำ เมื่อทำนั้นวัน 7 3 ดูเร็กติยามดีจึงทำให้ทำในโบสถ์ดอยพะเงา 16 พะองค์ 108 แล”

ตามความเชื่อที่ว่ายันต์ที่เขียนลงในตะกรุดดอกนี้เปรียบดั่งแก้วที่หาคามีได้ เมื่อพิจารณาจากข้อความที่ระบุไว้ว่า ป้องกันทั้งอาวุธและคุณผีคุณคน และให้ดูฤกษ์ยามในการทำตะกรุดนี้ คือวันเสาร์และวันอังคาร ทำในอุโบสถหมายถึงสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์เพราะพระสงฆ์ใช้ทำสังฆกรรม ที่น่าสนใจคืออักษรตรงกลางของยันต์ที่ถอดได้ว่า “นมมอ นอگونก กอออนอ นอกอ” นะมะมะอะ นอคอนะกะ กอออนอะ นะอะกะอัง เรียกว่าคาถาพระเจ้า 16 พระองค์ เมื่อเทียบกับเนื้อความใน พระไตรปิฎก พระสูตรตันตปิฎกเล่มที่ 25 ขุททกนิกาย อปทาน ภาค 2 พุทธปกรณกถิต ว่าด้วยเรื่องเบ็ดเตล็ดเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า ที่ได้กล่าวถึงพระพุทธเจ้าไว้ 28 พระองค์ โดยเป็นพระพุทธเจ้าก่อนพุทธวงศ์ 3 พระองค์ และในพุทธวงศ์ 25 พระองค์ รวมเป็น 28 พระองค์ ในกัปอันประมาณมิได้นับจากภพที่นี้ไป ได้มีพระพุทธเจ้าทรงเป็นผู้นำวิเศษ 4 พระองค์ คือ พระตันหังกรสัมมาสัมพุทธเจ้า พระเมธังกรสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสรณังกรสัมมาสัมพุทธเจ้า และพระที่ปึงกรสัมมาสัมพุทธเจ้า พระชินเจ้าเหล่านั้น เสด็จอุบัติขึ้นในกัปเดียวกัน สมัยต่อจากพระที่ปึงกรสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระนามว่าโกณฑัญญะ ทรงเป็นผู้นำพระองค์เดียวเสด็จอุบัติขึ้นในกัปหนึ่ง ทรงช่วยหมู่ชนให้ข้ามพ้นได้เป็นจำนวนมาก (Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 2539: 33/1-20/721-723) ซึ่ง 28 พระองค์นี้ 3 พระองค์แรก คือ พระตันหังกรพุทธเจ้า พระเมธังกรพุทธเจ้า และ พระสรณังกรพุทธ

เจ้า ไม่ได้พยากรณ์แก่พระโคตมพุทธเจ้าสมัยยังเป็นพระโพธิสัตว์ แต่เพียงจะได้รับการพยากรณ์ว่าจะเป็นพระพุทธรูปเจ้าครั้งแรกจากพระที่ปึงกรพุทธเจ้า จึงนับพระที่ปึงกรเป็นพระองค์ที่ 1 ในพุทธวงศ์พระโคตมพุทธเจ้าในอดีตได้ปรารถนาจะเป็นพระพุทธรูปเจ้าเป็นครั้งแรกเมื่อ 20 อสงไขยกับอีกหนึ่งแสนกัปที่แล้วโดยในครั้งนั้นพระองค์เห็นพระธุดงค์อยู่ในป่าแล้วศรัทธาถวายผ้าเก่า ดังที่พระองค์ตรัสไว้ในพุทธาปทานชื่อปุพพกรรมปิโลติ แต่ไม่ใช่ปรารถนาครั้งแรกตอนแบกมารดาว่ายข้ามแม่น้ำอย่างที่เขาใจกันตามข้อมูลในหนังสือมนีนานาทิปนี และหลังจากที่ได้ปรารถนาจะเป็นพระพุทธรูปเจ้าเป็นครั้งแรกแล้วก็นำเพณูบาร์ม้อย่างต่อเนื่องจนได้มาพบกับพระที่ปึงกรพุทธเจ้าแล้วได้รับพยากรณ์จากพระที่ปึงกรพุทธเจ้าว่าจะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธรูปเจ้า หากมีการแบ่งตามกัปโดยการนับอสงไขยกัปในที่นี่ จะนับอสงไขยกับแรกโดยเริ่มนับจากช่วงเวลาในอดีตชาติของพระโคตมสัมมาสัมพุทธเจ้า เริ่มสร้างบารมี โดยการอธิษฐานในใจว่าปรารถนาจะเป็นพระสัมมาพุทธรูปเจ้าเป็นครั้งแรก จะมีพระพุทธรูปเจ้าในอดีตตามที่ปรากฏในพระไตรปิฎก เกี่ยวกับพระนามพระพุทธรูปเจ้าทั้ง 16 พระองค์ ไม่สามารถเทียบเคียงได้ ที่มาคาถาพระเจ้า 16 พระองค์ ที่สามารถเทียบเคียงได้จากตัวอักษรย่อ 16 ตัวอักษร ผู้ให้ข้อมูลท่านว่าคาถานี้เป็นของโบราณพบในตำราหลวงพ่อเดิมวัดหนองโพ เนื้อความว่า

นมตฤตฺตสฺส โย พุทฺโธ	มหาการุณโก นาโถ
นรณมตฺตโม นาโถ	อรหํ อรหตฺตโถ
โน จ โกจิ สโม เดน	โก หิ เดน สโม ลียา
นทุเธ พุทฺธา สมกาลา	กทา เจโก ว พุทฺธวา
โกทิปฺตโต คุโณ เวส	โธมตฺตโม มหามุนี
โน จ ตสฺสาชิตา สนฺติ	อนนฺชิตो ว โส สทา
น จ ตสฺสงฺคณา สนฺติ	อนนฺคโณ ว โส สทา
กโต เตนางฺคณาฆาโต	องฺคณา เตน นาสิตา ฯ (Charnpoan Ninprapaporn.

personal communication. April 8. 2024)

ขอถวายความน้อมแด่พระพุทธรูปเจ้า ผู้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ ทรงเป็นที่พึ่ง, ทรงเป็นที่พักพิงอันสูงสุดสำหรับคนทั้งหลาย ผู้ทรงห่างไกลจากกิเลส ทรงมอบความเป็นพระอรหันต์และไม่มีผู้ใดจะเสมอกับพระองค์ เพราะพระองค์ไม่เสมอกับผู้ใด ครั้นเมื่อพระธรรมสูญหายไป พระพุทธรูปเจ้าทั้งหลาย ก็ทรงเป็นไปตามกาล และในกาลไหนเลย จะมีคนหนึ่งซึ่งตรัสรู้ได้ ,พระองค์ ทรงบรรลุสมาธิขั้นเลิศประเสริฐสุด ทรงมีพระคุณทรงข้ามพ้นจากโอหะสงสาร ทรงเป็นผู้รู้ทั่วถึงธรรมยิ่งใหญ่ กิเลสทั้งหลายซึ่งพระองค์ไม่ชนะ ไม่มีอยู่แก่พระองค์ พระองค์จึงทรงเป็นผู้ที่ไม่มีกิเลสซึ่งชนะไม่ได้ตลอดกาล ,และกิเลสที่เครื่องแปดเปื้อนของพระองค์ไม่มีพระองค์ จึงทรงเป็นผู้ไม่มีกิเลสที่เครื่องแปดเปื้อนตลอดกาล ทรงประหัตประหารกิเลสอันเป็นเหตุแห่งความเลวทราม กิเลสอันเป็นเหตุแห่งความเลวทรามจึงถูกพระองค์ทำให้หายไป

จึงเข้าใจได้ว่าการสวดภาวนา 108 จบ หรือสวดภาวนาเป็นประจำเป็นกุศโลบายใน

การกำหนดปริกรรมเป็นกรรมฐานในเบื้องต้น บุรพจารย์ในอดีตได้กล่าวยกย่องไว้ว่าเป็นยอดทางคงกระพันชาตรี

รูปภาพที่ 6 ยันต์สุกิตติมา: ที่มาของภาพจากฐานข้อมูลเอกสารโบราณภูมิภาคตะวันตก
ในประเทศไทย ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

ยี่ไน่หลังจับนำออยเปนเส้นรักเราทั้งเรือนแลเห็นเราก็ร้องเรียกดังลูกในอุทรเลนตามความปรากฏ
หน้าแลเศกตามกำลังวันๆ 7 วัน 3 วัน ประ5 จงสึดแลฯ”

เมื่อดูตามอักขระที่ปรากฏสามารถเทียบเคียงได้ คือ “สุกิตติมา มีชื่อเสียงที่ดี สุภาจาโร มีมารยาท
งดงาม สุลีลา มีศิลปบริสุทธิ์ สุปากโต มีคุณงามความดีปรากฏ ยสสสิมา มียศ มีตำแหน่ง วเจโร มีวาจาหนัก
แน่น เกสโร วา ประดุจพญาราชาสีห์ อสมภิต ผู้ไม่กลัว” เรียกว่า “คาถาวัวกินนมเสือ” ต่อให้เป็นศัตรูเราก็
สามารถใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ ยันต์วัวกินนมเสือเป็นยันต์ทางเมตตาชั้นสูง เปรียบเปรยกันว่า เสือดุร้ายขนาด
ไหน ก็เมตตาให้โคม่ากินนมได้ ดังในวรรณคดีไทย เรื่อง เสือโคคำฉันท์ ประเภตฉันท์เรื่องแรก และเป็นแบบฉบับ
ของการแต่งฉันท์ในสมัยต่อมา ซึ่งพระมหาราชครู ภิกษุชาวเชียงใหม่ เป็นผู้แต่ง มีเค้าเรื่องอยู่ในปัญญาสชาดก
สมัยต่อมาเรียกง่าย ๆ ว่า “คาถาสูกิตติมา” คาถาสูกิตติมา ที่สืบทราบ สมเด็จพระสังฆราช(แพ) วัดสุทัศน์เทพ
วราราม ท่านจะใช้ลงในขันน้ำมนต์ของท่านเป็นประจำ คาถาใช้ว่า “สุกิตติมา สุภาจาโร สุลีลา วา สุปากโต”
เป็นเมตตาตามหานิยม ถ้าใครอยู่กับเจ้านายแล้วถูกเจ้านายกวตขัน ให้ใช้คาถาบทนี้ภาวนา บางแห่งเรียกว่า ยันต์
ดวง ในหลังพระปิตตาของหลวงปู่โตะด้านหลังองค์พระจะมียันต์สุกิตติมา เมื่อได้มีผู้บูชาไปแล้วปรากฏว่ามีลาภ
เป็นเสน่ห์เมตตาตามหานิยมมาก

อภิปรายผล

เมื่อวิเคราะห์ตามทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's theory motivation) สามารถอภิปราย
ผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ความต้องการทางกาย (physiological needs) ความต้องการพื้นฐาน ความเป็นอยู่ของชุมชน
วัดท่าพุดในยุคสมัยก่อนนั้น สันนิษฐานได้ว่านิยมทำเกษตรกรรมเพราะตามตำราสมุดไทยชาวมมีการกล่าวถึง การ
ทำขวัญข้าว เพื่อให้ข้าวนาอุดมสมบูรณ์และยังป้องกันสัตว์มากัดกินผลผลิตถือเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาถึง
ปัจจุบัน นอกจากนั้นคนในยุคสมัยนั้นก็เชื่อในเรื่องของโหราศาสตร์ การดูฤกษ์ยามมงคลในการประกอบพิธีต่าง
ๆ เช่น การปลูกเรือน การดูสมพงษ์ เป็นต้น สะท้อนแนวความเชื่อวันเวลาที่เป็นสิริมงคลในการเริ่มต้นทำสิ่ง
ทั้งหลาย การรักษาอาการเจ็บไข้ดังที่ปรากฏในตำราสมุดไทยชาวมเกี่ยวกับการใช้สมุนไพรเพื่อรักษาโรคต่าง ๆ

2. ความต้องการความปลอดภัย (safety needs) ในข้อนี้ได้พบข้อมูลเกี่ยวกับ การใช้ยันต์เพื่อ
คุ้มครองป้องกันความปลอดภัย ยันต์ที่พบ ได้แก่ ป้องกันภัย กันศัตรู กันภัยอันตราย เกิดความ เข้าหาขุนนาง

ป้องกันโทษ กันไฟ กันขโมย หมาไม่เห่า แคล้วคลาด กันสรรพทุกข์ทั้งปวง มีจำนวน 87 ภาพ วิเคราะห์ได้ว่าคนในยุคสมัยนั้นนอกจากพึ่งพาตนเองแล้ว ยังอาศัยความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์เป็นเครื่องปกป้องรักษาความปลอดภัยอีกด้านหนึ่ง นอกจากนั้นยังพบภาพยันต์ที่ใช้ได้สารพัด สะกดผีตายโหงและกันผี จำนวน 3 ภาพ ซึ่งความเชื่อเกี่ยวกับภูติผีวิญญาณไม่มีความแตกต่างกันมากนักกับยุคสมัยปัจจุบัน

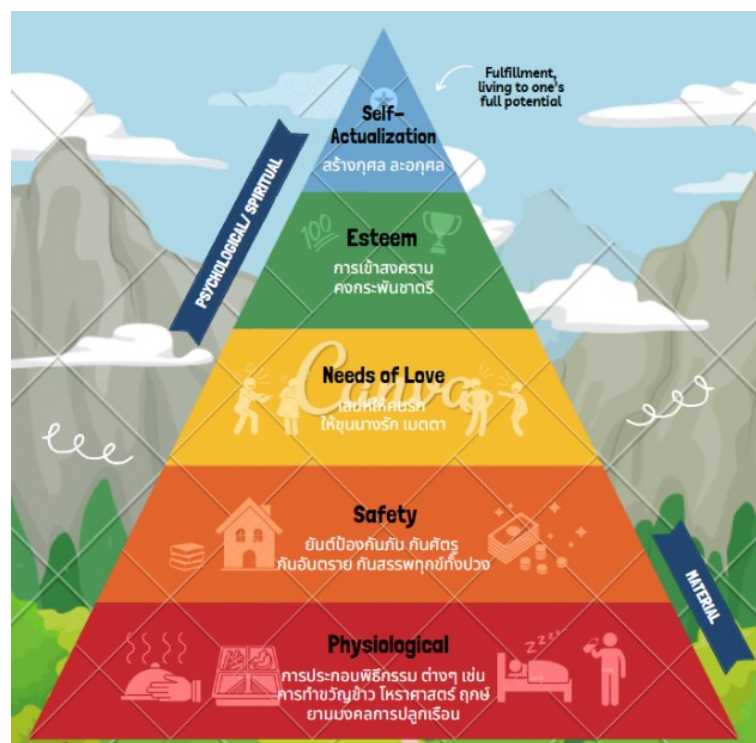
3. ความต้องการความรักและการเป็นเจ้าของ (Needs of Love, Affection and Belongingness) ในข้อนี้ได้พบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ยันต์ ได้แก่ เสน่ห์ ให้คนรัก ให้ขุนนางรัก ให้ผู้หญิงรัก จิ้งจก เมตตา จำนวน 16 ภาพ วิเคราะห์ได้ว่าคนในยุคสมัยนั้นอาศัยความเชื่อเกี่ยวกับเมตตามหานิยม ให้คนนิยมชมชอบมากกว่าให้คนเกลียดและคาดหวังให้มีการเข้าหาติดต่อกับขุนนางในสมัยนั้นด้วย

4. ความต้องการการนับถือและยกย่อง (Needs for Esteem) ในข้อนี้ได้พบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ยันต์ ประเภท เข้าสงคราม ป้องกันศาสตราวุธ คงกระพันชาตรี จำนวน 4 ภาพ สะท้อนภาพว่าผู้ที่แข็งแกร่งย่อมเป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม หรือวีรบุรุษผู้ผ่านศึกสงครามเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับ

5. ความต้องการตระหนักรู้ในตนเอง (Needs for Self-Actualization) ในส่วนนี้ยึดหลักคำสอนในพระพุทธศาสนามาใช้กับตนเอง ซึ่งสังคมในสมัยนั้นไม่ห่างจากวัดจึงมีตำราพระมหาเวสสันดรชาดก เกี่ยวพระชาติสุดท้ายของพระโพธิสัตว์ที่บำเพ็ญทานบารมีก่อนที่จะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า นอกจากนี้ยังมีคำสอนเรื่องการคบมิตรที่ยกเอาานิทานธรรมเรื่องนกแขกเต้ามาเป็นตัวอย่าง ในเรื่องมงคลที่ป็นี เกี่ยวกับการไม่คบคนพาล โดยยกนิทานธรรมเรื่องพระเทวทัตกับเจ้าชายยอชาคศัตรู เพื่อให้มองเห็นบุญกุศลที่ควรทำและบาปอกุศลที่ควรงดเว้น (Retrieved from :www. archive.org maslow.htm. Accessed 29 January 2024)

นอกจากนี้ อักขระในยันต์ยังมีการสอดแทรกคำสอนในทางพระพุทธศาสนาไว้ พระธรรมคำสอนรวมถึงองค์สมเด็จพระสัมมาพระพุทธเจ้าที่ชาวพุทธเคารพนับถือสูงสุด ซึ่งเป็นศาสดาของทั้ง มนุษย์โลก เทวโลก และพรหมโลก การนำเอาพระธรรมคำสอนไปผูกเป็นอักขระเลขยันต์จึงเชื่อว่ามีคุณศักดิ์สิทธิ์มาก ไม่ว่าจะเป็นบทสวดมนต์ คาถาธรรมบท บทสรรเสริญพุทธคุณของพระพุทธเจ้า คือ บทอิติปิโส ซึ่งก็มีการนำไปใช้ในหลากหลายกลและรูปแบบ ก็จะมีชื่อเรียกต่างกันไป อักขระหนันของคัมภีร์พระไตรปิฎก คือ พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก พระอภิธรรมปิฎก จึงมีการบัญญัติเรียกในเรื่องพระธรรมคำสอนเหล่านี้ว่า “หัวใจ” เป็นการย่อความเนื้อหาเอาไว้เป็นอันมาก เช่น คำว่า พุ ธ ส มึ เรียกกันว่า “หัวใจไตรสรณคมณ์” ขยายความคือ พุ ธิ์ สรณ คจฉามิ ,ธมมํ สรณ คจฉามิ ,สงฆํ สรณ คจฉามิ แปลว่า ข้าพเจ้าถึงพระพุทธเจ้าเป็นสรณะ ,ข้าพเจ้าถึงพระธรรมเป็นสรณะ ,ข้าพเจ้าถึงพระสงฆ์เป็นสรณะ การถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะ ทำให้เรามีเครื่องนำทางในการดำเนินชีวิต มีหลักยึดเหนี่ยวจิตใจ ให้แสงสว่างแห่งปัญญา ทำให้เกิดความมั่นใจ อบอุ่นใจ ปลอดภัย หายหวาดกลัว หายขุ่นมัวเศร้าหมอง มีจิตใจเบิกบานผ่องใส เกิดความเข้มแข็งที่จะทำความดีงามทำประโยชน์ให้สำเร็จ เปรียบเสมือนเป็นการได้กัลยาณมิตรสูงสุด ที่จะชี้แนะให้หลุดพ้นจากบาป ให้ก้าวไปในกุศล พ้นจากอบาย บรรลุมิติที่สูงขึ้นไปจนถึงความสุขแท้ที่เป็นอิสระไร้ทุกข์ทั้งปวง ทั้งนี้ จะต้องมีการศึกษาถูกต้อง ที่ประกอบด้วยปัญญา

องค์ความรู้ใหม่

รูปภาพที่ 6 Maslow's Hierarchy of Needs : ภาพโดยผู้วิจัย

เมื่อจำแนกประเภทของยัณต์สามารถจัดเรียงลำดับความต้องการของวิถีชีวิตชุมชนวัดท่าพุดในอดีตตามทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ ได้ดังนี้

ในพิธีมิตแสดงให้เห็นระดับความต้องการของมนุษย์ที่พยายามเติมเต็มและกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมขึ้น ด้านวัตถุ คือการประกอบพิธีกรรมเพื่อชีวิตที่สงบสุข มีความปลอดภัยจากอันตราย ด้านจิตวิญญาณ คือการต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม ให้ผู้ใหญ่ที่มีศักดิ์สูงกว่าเมตตาเอ็นดู การมีสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจเมื่อต้องเข้าสู่สนามรบ ตามความเชื่อหนึ่งเดียว ในส่วนยอดสูงสุดของพิธีมิต คือความสมหวังและดำเนินชีวิตอย่างมีศักยภาพ ใช้หลักพระพุทธศาสนาเรื่องของการสร้างกุศล การละอกุศล และการทำบุญในโอกาสต่างๆ จะเห็นได้ว่าเมื่อแยกประเภททำให้เห็นความสำคัญและความต้องการของผู้คนในอดีตที่บันทึกเรื่องราวผ่านภาพยัณต์และพิธีกรรมทั้งหลายได้ชัดเจนและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น การศึกษาทำให้ทราบว่ายัณต์มีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของผู้คน โดยเฉพาะในเรื่องของความเชื่อทางศาสนาและความเชื่อในความเป็นมงคลและการคุ้มครองภัย แสดงให้เห็นว่ายัณต์ไม่ได้เป็นเพียงสัญลักษณ์ศักดิ์สิทธิ์เท่านั้น แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย มีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ในรูปแบบและความหมายของยัณต์ที่มีการปรับตัวตามความต้องการและบริบทของสังคม ทำให้อันต์มีความหลากหลายและการใช้ที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่

บทสรุป

ตำราสมุทข่อยของวัดท่าพุดมีตำราอื่น ๆ ที่น่าสนใจ เช่น ตำราจินตามณี เป็นแบบการเรียนการสอนพื้นฐานด้านอักษรวิทยา และการประพันธ์หรือกรอกรูปภาพต่าง ๆ พื้นฐานด้านอักษรวิทยา แสดงถึงการให้ความสำคัญในการศึกษาอ่านเขียนโดยมีวัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ ตำราพระธรรมศาสตร์ กฎหมายโบราณว่าด้วยเรื่องของบทลงโทษ ข้อตกลง การปรับสินไหม ในคดีต่างๆ เป็นกรณีไป ตามแต่ละมาตรา เช่น การทะเลาะวิวาท การบุกรุกพื้นที่ การลักทรัพย์ การด่าทอด้วยคำหยาบคาย การกัณฑ์ยืมสิน การข่มขู่ การซื้อที่ดินไร่นา เป็นต้น

สะท้อนให้เห็นการใช้ชีวิตการเป็นอยู่ของผู้คนในยุคนั้นก็อาศัยกฎหมายคุ้มครองและเพื่อความยุติธรรม ตำราพระอัยการทาส เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับลักษณะทาส 7 ประการ การตกเป็นทาสประเภทต่างๆ การตั้งค่าตัว การไถ่ถอน การปฏิบัติตน สิทธิหน้าที่ของทาสประเภทต่างๆ ระหว่างทาสกับนายเงิน รวมทั้งกำหนดว่า ทาสคือ คนของพระมหากษัตริย์ ที่นายเงินจะลงโทษถึงตายไม่ได้ จึงวิเคราะห์ได้ว่าในยุคสมัยนั้นก็ยังไม่มีทาสเพราะพิจารณาได้จากตำราที่พบนี้ซึ่งคาดว่ามิใช่มีอายุไม่ต่ำกว่าสมัยรัชกาลที่ 5

การเรียนรู้ในด้านของไสยศาสตร์ ถือว่าเป็นความรู้แขนงหนึ่งที่ผู้ศึกษาในแขนงนี้มีใช้จะถูกตั้งข้อหาเป็นผู้ร้ายในสังคมโดยส่วนตัว หากพิจารณาโดยละเอียดแล้วผู้ที่จะสามารถศึกษาสาขานี้ได้นั้น จำเป็นต้องรักษาศีลให้บริสุทธิ์ หมั่นขัดเกลาจิตใจฝึกอบรมจิตด้วยสมาธิภาวนา และยังมีข้อห้ามของครูบาอาจารย์ที่บัญญัติไว้เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับยุคสมัยปัจจุบันที่มีการผิดสังจะวาจาครูบาอาจารย์เกิดเป็นข่าวเสียหายให้เห็นก็มีอยู่มาก นอกจากนี้ ผู้ศึกษาศาสตร์ดังกล่าวจะต้องเป็นผู้ที่มีวิริยะความเพียรในการท่องบ่นทรงจำเนื้อหาบทคาถา จดจำภาพยันต์ต่างๆ รวมถึงการเขียนอักขระให้ถูกต้องไม่ให้ผิดพลาด ไม่ใช่เรื่องง่ายในการศึกษาหรือแม้บางครั้งครูบาอาจารย์ก็ไม่ได้ถ่ายทอดความรู้ให้ทั้งหมด จึงเป็นสิ่งที่ยากในการรักษาสืบทอดความรู้ในสาขานี้เอาไว้ทำให้เรื่องราวบางอย่างก็อาจสูญหายไปตามกาลเวลา ในตำราโหราศาสตร์ ไสยศาสตร์ หรือตำรายารักษาโรค ทำให้เรามองเห็นถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษในอดีต ชีวิตการเป็นอยู่ เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ ณ ช่วงเวลานั้นที่ยังไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกหรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยเหมือนในปัจจุบันนี้ เราจึงได้เห็น การพึ่งพาตนเอง การพึ่งพาธรรมชาติ การพึ่งพาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่เป็นสิ่งสำคัญในยุคสมัยนั้นที่สำคัญที่สุดได้แก่การพึ่งพากันและกันแสดงถึงความมีพรหมวิหาร มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของคนในอดีต คือการสงเคราะห์ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกันให้พ้นจากความเดือดร้อนทุกข์ยากลำบากที่เกิดขึ้น ในด้านต่างๆ โดยไม่มีอามิสเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งย่อมแตกต่างกับยุคปัจจุบันโดยสิ้นเชิง จากการศึกษาเกี่ยวกับยันต์ช่วยให้เข้าใจถึงบทบาทและความสำคัญของยันต์ในสังคมไทย รวมถึงการปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงของยันต์ในบริบทของวัฒนธรรมและศาสนาที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะ

บทความวิจัย เรื่อง “รูปแบบและความเชื่อของยันต์ วัดท่าพูด จังหวัดนครปฐม” จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด นำไปสู่การย้อนอดีตมองเห็นวิถีชีวิตของชาวชุมชนวัดท่าพูดผ่านเอกสารโบราณ โดยใช้ทฤษฎีตะวันตกเข้ามาจัดลำดับความสำคัญทำให้ทราบถึงพฤติกรรมความต้องการพื้นฐานในชีวิต สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเอกสารโบราณฉบับอื่นหรือใช้ทฤษฎีทางพระพุทธศาสนาเข้ามาศึกษาและจัดเรียงลำดับตามแนวพุทธ ควรมีการบันทึกและศึกษายันต์อย่างต่อเนื่องเพื่อการอนุรักษ์และการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่รุ่นหลัง การศึกษาต่อไปควรให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ความเชื่อและพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับยันต์เพื่อเข้าใจบทบาทและความสำคัญของยันต์ในสังคมไทยได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิมที่เป็นประเพณีที่สืบทอดมาแต่อดีตให้คงไว้ เป็นการเผยแพร่ความรู้ผ่านเอกสารโบราณทำให้คนยุคใหม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของมรดกที่เป็นภูมิปัญญาของบรรพชน การศึกษานี้ช่วยให้เราเข้าใจถึงบทบาทที่สำคัญของยันต์ในสังคมไทยและวิธีการที่มีการพัฒนาและปรับตัวตาม

ความต้องการของผู้คนและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน บทความนี้ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าเพื่อพัฒนาต่อยอดเป็น
แนวทางในการทำงานวิจัยการศึกษาในระดับปริญญาเอกต่อไป

Reference

Books

History of Wat Tha Phut. (2005). *History of Wat Tha Phud*. 3rd. Bangkok: Thaan Bundit Co., Ltd. Printing.
Mahachulalongkornrajavidyalaya University. (2539). *Tripitaka: Mahachulalongkornrajavidyalaya*.
Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Electronics

History of Sak Yant: *Origin and Spread of Sak Yant*. (Online). Retrieved from; [www. sakyant. net](http://www.sakyant.net).
(Accessed 15 January 2024)

Irwin. Beverly A. Drinnien. (1987). *Maslow's Hierarchy of Needs*. (Online). Retrieved from :
[www. archive.org maslow.htm](http://www.archive.org/maslow.htm). (Accessed 29 January 2024)

Janet A. Simons; Donald B. Irwin; Beverly A. Drinnien (1987). *Maslow's Hierarchy of Needs*. Retrieved
from; www.archive.org. (Accessed 29 January 2024)

La Loubère Simon de 1642-1729. *The La Loubère Records: Chronicles of Siam during the Ayutthaya
Period in the Reign of King Narai the Great*. [www. digital.library. tu.ac.th](http://www.digital.library.tu.ac.th). (Accessed January
29, 2024).

Phudech Saensa (2022). *Tattoo Culture in Lanna*. (Online). Retrieved from; www.sac.or.th. (Accessed 15
January 2024)

Royal Institute. *Royal Institute Dictionary 2011 Edition*. (Online). Retrieved from; [www.
dictionary.orst.go.th](http://www.dictionary.orst.go.th). (Accessed 1 February 2024)

Textbook of Superstition. Retrieved from; [www. manuscripts.sac.or.th](http://www.manuscripts.sac.or.th). (Online). (Accessed 28 June 2024)

Textbook of Yantra. Retrieved from; [www. manuscripts.sac.or.th](http://www.manuscripts.sac.or.th). (Accessed June 28, 2024)

Wikipedia. The Free Encyclopedia. King Boromakot. Retrieved from: [www. wikipedia.org](http://www.wikipedia.org). Wiki King
Boromakot. (Accessed 1 February 2024)

Yantra and Texts of Rice Blessing Ceremonies. Retrieved from: [www. manuscripts. sac.or.th](http://www.manuscripts.sac.or.th) (Accessed
28 June 2024)

Journal:

PhraPalat Rapin Phutthisaro. (2023). *Buddhist Dharma Code: The Solot Yantra at Wat Na Phramen
Phra Nakhon Si Ayutthaya*. *Journal of Chaimongkol Review*. January-June. 3 (1): 3 (in Thai)

Siroth Pinanratchthorn. (2018). *Mural Paintings of Trinisingha Yant: Ceiling of the Tripitaka Hall at Wat
Pa Phai*. *Journal of Thai Studies*. January-June. 15 (1): 53 (in Thai)

Teerachot Koetkaew. (2012). *Analytical Study of Buddhist Symbols Appearing in Thai Yantra*. *Journal
of Buddhist Studies*. Chulalongkorn University. May-August. 19 (2):7. (in Thai)

Wuttinan Pongpom. (2021). *Decoding Dharma from the Thai Yantra Manuscripts*. *Journal of Buddhist
Innovation Review*. October-December. 2 (3): 4 (in Thai)

personal communication:

Charnpoan Ninprapaporn. *personal communication*. (Interviewed 8 April 2024).

Thesis:

Natthayan Maneerat. (2017). *Trinisinghe Scripture: Examination and Role in Thai Society*. *Doctor of
Arts Dissertation*. Department of Oriental Languages. Faculty of Arts. Chulalongkorn
University.